

2019-06-17

§ 123 2019.110 KS

Fair Trade city**Ärendebeskrivning**

Alingsås kommun har sedan 2008 haft diplomering Fairtrade City. Fairtrade City är en diplomering till kommuner som engagerar sig för etisk konsumtion. Det innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör etisk upphandling, ett aktivt informationsarbete samt utbud av Fairtradeprodukter i butiker, på kaféer, restauranger och arbetsplatser. Ansökan om diplomering är förenat med en avgift 0,015 mnkr årligen för att tillhandahålla diplomeringen. Kommunstyrelsens samlade kostnader kopplat till diplomeringen och dess efterföljande åtaganden uppgår till ungefär 0,1 mnkr årligen.

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 27 maj 2019 lämnat följande yttrande samt förslag till beslut:

Kommunledningskontoret har analyserat dagens arbete med Fairtrade City och ser att det behövs ett omtag kring nuvarande uppdrag och att det finns behov av ett utökat samarbete och en bredare förankring hos olika aktörer i samhället, samt lokal handel. Likaså kan kommunledningskontoret se att det idag finns en större medvetenhet och ett bredare sortiment i kommunen än jämfört 2008. Det är dock svårt att veta om det är själva Fairtrade City diplomeringen som medfört denna utveckling.

Med Fairtrade City diplomering bidrar Alingsås kommun till att stärka värden som frihet, ansvar, rättvisa, jämställdhet och medmänsklighet inte bara i kommunen, utan även till att odlare och anställda får förbättrade ekonomiska villkor, genom kriterier för högre löner och ett minimipris som överstiger produktionskostnaden. Det Alingsås kommun behöver förbättra är hur vi ska arbeta mer aktivt tillsammans med näringsliv för att öka kunskap kring etiska inköp som leder till etisk konsumtion för konsumenter, samt att utveckla utbud och samverkansformer. Genom att få med fler representanter från kommunen så som näringslivsenhet, upphandlingsenhet samt kostchef och fler representanter från näringsliv i styrgruppen, skulle det bidra till ett bredare arbete kring frågor som etisk konsumtion, ansvar för produktionsled m.m.

Kommunledningskontoret bedömer att märkning som en Fairtrade kommun är ett tydligt sätt att visa att Alingsås kommun tar arbetsförhållande på allvar inte bara i vår egen verksamhet utan i alla led, även för de produkter och tjänster som köps in. Arbetet med Fairtrade är dessutom ett sätt att jobba med de 17 globala målen i Agenda 2030, så som mål 12, 10, 7, 6, 5, 4, 3, 2 samt 1. Fairtrade fokuserar enbart på ojämlikhet och ohälsa och missar till stor del det helhetsgrepp som Agenda 2030 innebär.

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-06-17

KS § 123, forts

En omvärldsanalys har gjorts kring hur övriga kommuner och regioner förhåller sig till Fairtrade diplomering och per mars 2019 var 63 av 290 kommuner diplomerade och 4 av 20 regioner. Det innebär att mer än 5 miljoner invånare i Sverige bor i en Fairtrade City-diplomerad kommun. Inom Göteborgs Regionen (GR) har fem kommuner diplomerat sig av totalt 13 kommuner.

Arbetsutskottet har den 5 juni 2019, § 107 lämnat följande förslag till kommunstyrelsen för beslut:

1. Kommunstyrelsen beslutar att inte förnya Fairtrade City diplomering 2020.
2. Kommunledningskontoret får i uppdrag att återkomma med en redogörelse kring hur arbetet för att främja etisk konsumtion och rättvis handel i linje med Agenda 2030 fortlöper. Redogörelsen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast vid delårsbokslutet 2020.

Förslag till beslut på sammanträdet

Jens Christian Berlin (L) föreslår att arbetsutskottets förslag till beslut p 1 avslås.

Jens Christian (L) föreslår att frågan om förnyande av Fairtrade City diplomering 2020 ska avgöras av kommunfullmäktige.

Anna Hansson (MP) föreslår att Jens Christian Berlins förslag om avslag på punkt 1 bifalls.

Anna Hansson (MP) föreslår att arbetsutskottets förslag till beslut punkt 2 bifalls.

Anna Hansson (MP) föreslår följande tillägg i förslag till beslut:
Arbetet med Fair Trade City ska intensifieras och samordnas med arbetet med Agenda 2030 för att säkerställa att vi når kraven för att få vara diplomerade. Eventuellt beslut om förändringar avseende diplomering ska tas via kommunfullmäktige.

Karl-Johan Karlsson (C), Simon Waern (S), Boris Jernskiegg (SD), Urban Eklund (KD), Martin Lindberg (V) och Micaela Kronberg (M) föreslår att arbetsutskottets förslag till beslut punkt 1 bifalls.

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-06-17

KS § 123, forts

Beslutsgång på sammanträdet

Ordföranden ställer förslagen om beslutspunkt 1 mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag till beslut punkt 2.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Jens Christian Berlins tilläggsförslag.

Omröstning begärs. Följande beslutsordning godkänns:

Ja-röst för bifall till Jens Christian Berlins tilläggsförslag. Nej-röst för avslag till tilläggsförslaget.

Ja

Stefan Bedö (L)

Jens Christian Berlin (L)

Anna Hansson (MP)

Nej

Simon Waern (S)

Björn Wallin Salthammer (S)

Irene Jonsson (S)

Pär-Göran Björkman (S)

Micaela Kronberg (M)

Karl-Johan Karlsson (C)

Susanna Nerell (C)

Zandra Pettersson (SD)

Boris Jernskiegge (SD)

Urban Eklund (KD)

Martin Lindberg (V)

Daniel Filipsson (M)

Med 12 nej-röster mot 3 ja-röster avslås Jens Christian Berlins tilläggsförslag.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Anna Hanssons tilläggsförslag.

2019-06-17

KS § 123, forts

Beslut**Kommunstyrelsens beslut:**

1. Kommunstyrelsen beslutar att inte förnya Fairtrade City diplomering 2020.
2. Kommunledningskontoret får i uppdrag att återkomma med en redogörelse kring hur arbetet för att främja etisk konsumtion och rättvis handel i linje med Agenda 2030 fortlöper. Redogörelsen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast vid delårsbokslutet 2020.

Reservation

Anna Hansson (MP) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Jens Christian Berlin (L) och Stefan Bedö (L) lämnar följande reservation:
Kommunledningskontoret har i sin bedömning av kommunens arbete med Fairtrade City pekat på ett behov av omtag, utökat samarbete samt bredare förankring hos olika aktörer i samhället. Samtidigt behöver arbetet integreras för att skapa det helhetsgrepp som följer av Agenda 2030.

Från Liberalernas sida ser vi detta som en riktig bedömning. Samtidigt måste kommunens arbete med Agenda 2030 prioriteras upp och kommunens ambition höjas. Vi menar därför att frågan om att avsluta Fairtrade City-diplomeringen inte bör behandlas för sig, utan som en del av arbetet med Agenda 2030 och på ett sådant sätt att kommunens ambitionsnivå på området inte sänks. Vi reserverar oss därför mot kommunstyrelsens beslut att inte förnya Fairtrade City-diplomeringen för 2020.

Såvitt framgår har det politiska initiativet till att Alingsås ska vara en Fairtrade City-diplomerad kommun tagits genom en motion till kommunfullmäktige 2007. Möjligen kan det på formella grunder hävdas att kommunstyrelsen har rätt att fatta beslut om att inte förnya Fairtrade City-diplomeringen. Respekten för och värnandet av fullmäktige som kommuninvånarnas främsta företrädare och kommunens högsta beslutande organ kräver att kommunfullmäktige ändå ges möjlighet att pröva frågan.

Kommunstyrelsens beslut innebär i praktiken att styrelsen tar sig rätten att överpröva fullmäktiges beslut. Det är inte demokratiskt hållbart och undergräver fullmäktiges legitimitet. Vi reserverar oss därför mot kommunstyrelsens beslut att inte hänskjuta frågan till kommunfullmäktige för avgörande.

Expedieras till

Klk-uppdrag-stabsavd

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande